

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 7250

гр. София, 29.09.2021 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69 състав, в
закрито заседание на 29.09.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

като разгледа дело номер **5827** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 - чл.178 от Административно-процесуален кодекс (АПК) вр. чл. 84, ал. 2 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), във връзка с чл. 267 от Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС).

Образувано е по жалба на К. С., ЛНЧ [ЕГН], [дата на раждане] в [населено място], Ю. Т., гражданка на Република Т., срещу Решение № 3_В от 05.05.2021 г. на интервюиращ орган при Държавна агенция за бежанците (ДАБ), с което на основание чл.76 б, ал.1, т.2 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) не е допусната за разглеждане до производство за предоставяне на международна закрила последващата ѝ молба рег. № КП-641 от 13.04.2021 г.

I. Страни и предмет на делото:

Жалбоподателката К. С. е [дата на раждане] в [населено място], Ю. Т., гражданка на Република Т., етническа принадлежност кюрдка, мюсюлманка сунит, разведена, с основно образование.

Ответник е интервюиращ орган при ДАБ, който е компетентен съгласно чл.76б, ал.1 от ЗУБ да вземе решение за недопускане на последваща молба до производство за предоставяне на международна закрила.

Производството пред Административен съд София град е първоинстанционно и е образувано по жалба на К. С. срещу отказ на интервюиращ орган при ДАБ да допусне последващата ѝ молба до производство за предоставяне на международна закрила. Съгласно чл.85, ал.3 ЗУБ решението на Административен съд София град не подлежи на касационно обжалване, т.е. то е окончателно и влиза в сила с постановяването му.

Жалбоподателката претендира за отмяна на решението, тъй като счита, че с последващата си молба за закрила е представила нови писмени доказателства относно личното си положение и относно държавата си на произход. Твърди, че по отношение на нея са налице обстоятелства по чл.8, ал.1 ЗУБ за

предоставяне на статут на бежанец поради наличие на основателни опасения от преследване от недържавен субект поради принадлежността ѝ към определена социална група – тази на жените, преживели домашно насилие и на жените, потенциални жертви на престъпления на «честта». Поддържа, че евентуалното ѝ завръщане в Т. би било в нарушение на чл.2 и чл.3 от ЕКПЧ, респ. че е представила и нови доказателства за наличие на предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут по чл.9, ал.1, т.1 и т.2 ЗУБ.

Ответникът интервюиращ орган при ДАБ оспорва жалбата и поддържа становище за отхвърлянето ѝ. Счита, че писмените доказателства са обсъдени в обжалваното решение и кандидатката не навежда нови обстоятелства относно личното си положение и страната на произход, които да представляват основания за предоставяне на статут по чл.8, ал.1 и чл.9, ал.1 ЗУБ и които да не са обсъдени в предходния отказ за предоставяне на международна закрила.

II. Фактическа обстановка

К. С. напуска Т. през м.юни 2018 г., легално, с национален паспорт и работна виза, за България. Пристига в [населено място], България, с помощта на трафикант урежда едноседмична немска виза и заминава със самолет за Б. при своя леля. На 21.06.2018 г. подава там молба за закрила, но с Решение № 12964 от 28.02.2019 г. на ДАБ е приета от Федерална Република Германия по искане за поемане на отговорност за разглеждане на молбата ѝ за международна закрила.

На проведени през м.октомври 2019 г. три интервюта пред интервюиращ орган от мъжки пол, кандидатката заявила, че в Т. е имала проблеми с бившия си съпруг К. Р., при които рожденото ѝ семейство не я подкрепило. Имала четири деца – три дъщери от К. Р. и син от А. У., с когото сключила религиозен брак през 2017 г. Декларира, че всичките ѝ роднини живеят в Т., но не поддържа контакт с тях – баща ѝ им забранил да говорят с нея, защото избягала от къщата на съпруга си К. Р.. Заявява страх от семейството си, което ще я убие, ако се върне в Т.. Сочи, че на 16-годишна възраст семейство ѝ я сгодило принудително за К. Р., с когото се оженили през 2010 г. Още в деня на сватбата съпругът ѝ я набил, за да ѝ вземе подареното злато. Споделя множество случаи на насилие с изричната уговорка, че споменава само за най-големите. Рожденото ѝ семейство знаело за тях, но не желало да я прибере обратно. Родила три дъщери, но съпругът ѝ продължавал да я тормози. Насилието продължило докато не избягала от къщи през м.септември 2016 г., а официално е разведена с К. Р. от м.септември 2018 г., когато вече е напуснала Т..

Пред ДАБ представила подадена от нея на 09.01.2017 г. жалба до Главната прокуратура на [населено място], Т., с оплакване, че е заплашвана от съпруга си, от неговото семейство и от рожденото си семейство, тъй като е избягала от къщи през м.септември 2016 г. Споделила, че се страхува за живота си и

получава заплахи, което потвърдила в Протокол от 09.01.2017 г. за разпита ѝ по дело № 2017/104 на Главна прокуратура [населено място], който документираща изпратени ѝ заплашителни телефонни съобщения от К. Р.. Представила Решение от 30.06.2017 г. на 7-ми Граждански съд [населено място], постановено по молба на Дирекция „Център за превенция и проследяване на насилието“ за настаняването ѝ в дом за жени, пострадали от насилие. Признала, че няколкократно е настанявана в такива домове, вкл. с помощта на А. У., от когото родила син през м.май 2018 г., но семейството му го принудило да се ожени за друга жена през м.април 2018 г. Не се чувствала сигурна в домовете за жени.

Пред ДАБ К. С. представила Решение на 1-ви Граждански съд, Д., от 20.09.2018 г., с данни за окончателното му влизане в сила на 03.12.2018 г., по дело за развод № 2017/278 с ищец К. Р. К. и ответник К. С., според което по искова молба от 17.03.2017 г. ищецът заявил, че на 04.09.2016 г. С. К. избягала от къщи и имала тайна любовна връзка.

Издадено е първото Решение № 1383/21.05.2020 г. на председателя на ДАБ, с което на основание чл.75, ал.1, т.2 и т.4, вр. чл.8 и чл.9 ЗУБ е отхвърлена молбата за закрила. Административният орган е приел, че молбата на К. С. е неоснователна, тъй като тя не посочва причини за основателни опасения от преследване. Органът не е кредитирал изтъкнатите причини за напускане на Т. като отправено насилие и заплахи за убийство от роднини, съпруг и познати, и ги е приел за ирелевантни за търсената международна закрила, тъй като не можело да се свържат с нито една от причините по чл.8, ал.1 ЗУБ - основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Същевременно, молителката не била заявила, че е преследвана поради своя пол по смисъла на чл.8, ал.5, т.6 ЗУБ. В решението са обсъдени предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут, но е прието, че същите не са налице, тъй като срещу кандидатката не са предприети действия, нито от официалните власти, нито от конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира, а К. С. е станала обект на криминални нападения, за които нито веднъж не е съобщила в полицията, нито е подала жалба, а е напуснала легално Т..

Жалбата срещу Решение № 1383/21.05.2020 г. на председателя на ДАБ е отхвърлена с Решение № 5519 от 15.10.2020 г. по адм.д.№ 5487/2020 г. на Административен съд София град, оставено в сила с Решение № 3102 от 09.03.2021 г. по адм.д.№ 13013/2020 г. на Върховен административен съд.

На 13.04.2021 г. К. С. подала повторна молба за международна закрила с 9 новопредставени писмени доказателства, които по нейни твърдения са релевантни към личното ѝ положение и относно държавата ѝ на произход. Въз основа на тях поддържа, че спрямо нея е налице основание за предоставяне на

статут по чл.8, ал.1 ЗУБ поради принадлежността ѝ към определена социална група – тази на жените, преживели домашно насилие, както и на жените, потенциални жертви на престъпления на честта. В молбата се твърди, че преследвачите ѝ са недържавни субекти, срещу които турската държава не може да я защити, независимо от това какви мерки предприема. В молбата се възразява срещу евентуалното ѝ връщане в Т., където чужденката няма на кого да разчита и се страхува, че ще бъде убита от бившия си съпруг или ще стане жертва на убийство на честта от неговото или рожденото си семейство или отново ще бъде заставена да се омъжи принудително. Счита, че сега положението ѝ е по-тежко, тъй като е родила дете от мъж, с когото няма брак. Като ново обстоятелство сочи оттеглянето през м.март 2021 г. на Т. от Истанбулската конвенция и счита, че отговаря на условията по чл.9, ал., т.1 и т.2 ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут, тъй като евентуално връщане в Т. ще я изправи пред нарушения по чл.2 и чл.3 от ЕКПЧ.

Към повторната молба са приложени 9 писмени доказателства, вкл. Мотивирано решение № 2018/380 по дело №2017/535 на Първоинстанционен наказателен съд [населено място], с обвиняем К. Р., обвинен в престъпление заплаха, извършено на 06.09.2016 г. и наложено наказание 5 месеца „лишаване от свобода“. Турският съд е отложил изпълнението на наказанието, като е съобразил липсата на предишни присъди, личностните особености и приемането на наказанието от обвиняемия и е определил изпитателен срок от 5 години. Приложени са статии от „Д. веле“ 2021 г. относно оттегляне на Т. от Истанбулската конвенция и относно жестоки убийства на жени в Т., Доклад от 30.03.2021 г. касателно 2020 г. на Държавния департамент на САЩ за практиките по отношение правата на човека в Т. и Доклад за м.март 2021 г. от Турската платформа „Ще прекратим фемицида“.

Постановено е оспореното пред настоящия съдебен състав Решение № 3_В от 05.05.2021 г. на интервюиращ орган при ДАБ, с което последващата молба рег. № КП-641 от 13.04.2021 г. не е допусната за разглеждане до производство за предоставяне на международна закрила на основание чл.76б, ал.1, т.2, вр. чл.13, ал.3 от ЗУБ - чужденецът не се позовава на никакви нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или относно държавата му по произход. Решаващият орган е приел, че в последващата си молба кандидатката се позовава на идентични факти и обстоятелства, които са разгледани в първото производство за закрила по ЗУБ, респ. са преклудирани от преценката на две съдебни инстанции за неоснователност на търсената международна закрила поради липса на преследване по причини, посочени в чл.8, ал.1 ЗУБ или по чл.9, ал.1 ЗУБ. Изрично е изтъкнато обстоятелството, че няколкократно турските власти са ѝ оказвали съдействие и са изразили готовност да ѝ помогнат по всички законови начини.

III. Приложими нормативни разпоредби

А. Национално право

Закон за убежището и бежанците

Чл.8, ал. (1) Статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея.

Ал. (3) Субекти, извършващи преследване, могат да бъдат:

Т.1. държавата;

Т.2. партии или организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия;

Т.3. недържавни субекти, когато може да бъде доказано, че субектите, посочени в т. 1 и 2, включително международни организации, не могат или не искат да предоставят закрила срещу преследване.

Ал. (4) Преследване е нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост.

Ал. (5) Действията на преследване могат да бъдат:

Т.1. физическо или психическо насилие, включително сексуално насилие;

Т.6. действия, насочени срещу лицата по причина на техния пол или срещу деца.

Ал. (7) Закрилата срещу преследване може да бъде предоставена от държавата, партии или организации, включително международни организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, при условие че същите желаят и могат да предложат ефективна закрила, до която чужденецът има достъп и която няма временен характер.

Чл. 9, ал. (1) Хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като:

1. смъртно наказание или екзекуция, или

2. изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание;

Чл.13, ал.2 Подадена последваща молба за международна закрила, в която чужденецът не се позовава на никакви нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или относно държавата му по произход, се преценява по реда на глава шеста, раздел III Процедура по предварително разглеждане на последваща молба за международна закрила - чл.76а-76в ЗУБ.

Чл.76б, ал.1 В срок до 14 работни дни от подаването на последващата молба за международна закрила интервюиращият орган единствено въз основа на писмени доказателства, представени от чужденеца, без да се провежда лично интервю, взема решение, с което:

1. допуска последващата молба до производство за предоставяне на международна закрила;
2. не допуска последващата молба до производство за предоставяне на международна закрила.

П..1, т.5 от ДР на ЗУБ (изм. - ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) "Раса, религия, националност, определена социална група и политическо мнение или убеждение" са понятия по смисъла на Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и на чл. 10, параграф 1 от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, на единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (ОВ, L 337/9 от 20 декември 2011 г.).

П..1, т.6 от ДР на ЗУБ "Последваща молба" е молба за предоставяне на международна закрила в Република България, която чужденецът подава, след като има прекратена или отнета международна закрила или производството за предоставяне на международна закрила в Република България е приключило с влязло в сила решение за отхвърляне на молбата.

Б. Право на Европейския съюз

Договор за функционирането на Европейския съюз, ОВ С 202, 7.6.2016 г.

Чл.78, пар.1 Съюзът развива обща политика в областта на убежището, субсидиарната закрила и временната закрила, чиято цел е да предостави подходящ статут на всеки гражданин на трета страна, който се нуждае от международна закрила, както и да гарантира зачитането на принципа на забрана за връщане. Тази политика трябва да бъде съобразена с Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. и с Протокола за статута на бежанците от 31 януари 1967 г., както и с другите съответни договори.

Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави

или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила, ОВ L 337, 20.12.2011 г.

Съображение (17) По отношението на третирането на лицата, които попадат в приложното поле на настоящата директива, държавите-членки са обвързани от задължения по международноправните актове, по които те са страна, включително по-специално тези, които забраняват дискриминацията.

Съображение (29) Едно от условията за признаването на статут на бежанец по смисъла на член 1, буква А от Женевската конвенция е наличието на причинно-следствена връзка между причините за преследване, а именно раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, и актовете на преследване или липсата на закрила срещу такива актове.

Съображение (30) Необходимо е също така да се приеме ново общо понятие относно основанието за преследване „принадлежност към определена социална група“. За целите на определянето на дадена социална група следва надлежно да се вземат предвид проблемите, свързани с пола на молителя, включително неговата полова идентичност и сексуална ориентация, които могат да бъдат свързани с определени правни традиции и обичаи, водещи например до генитално осакатяване, насилствена стерилизация или принудителни аборти, доколкото те са свързани с основателни опасения на молителя за преследване.

Член 2 Определения

Б. г) „бежанец“ означава гражданин на трета държава, който поради основателни опасения от преследване, основано на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група се намира извън държавата, чийто гражданин е, и който не може или поради тези опасения не желае да се обърне за закрила към тази държава, или лице без гражданство, което, като се намира по горепосочените причини извън държавата на предишното си обичайно пребиваване, не може или поради такива опасения не желае да се завърне в нея, и по отношение на което не се прилага член 12;

Б. е) „лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила“ означава гражданин на трета държава или лице без гражданство, които не отговарят на условията за бежанец, но за които има сериозни основания да се смята, че ако бъдат изпратени обратно в държавата на произход, или в случай на лице без гражданство — в държавата на предишното му обичайно пребиваване, биха били изложени на реална опасност от тежки посегателства по смисъла на член 15, и по отношение на които не се прилага член 17, параграфи 1 и 2, и които не

могат или поради такава опасност не желаят да получат закрилата на тази държава;

Чл.4, пар.3 Оценяването на молбата за международна закрила следва да бъде извършено за всеки отделен случай, като се вземат под внимание следните елементи:

Б. в) индивидуалното положение и личните обстоятелства относно молителя, включително и фактори като неговото минало, пол и възраст, за да може да се определи, въз основа на личните обстоятелства относно молителя, дали действията, на които той е бил или рискува да бъде изложен, биха могли да бъдат считани за преследване или за тежки посегателства;

Чл.6 Субектите на преследване или тежки посегателства включват:

а) държавата;

б) партии или организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия;

в) недържавни субекти, ако може да бъде доказано, че субектите, посочени в букви а) и б), включително и международни организации, не могат или не искат да предоставят закрила срещу преследване или тежки посегателства по смисъла на член 7.

чл.7 Субекти на закрила

пар.2 Закрилата срещу преследване или тежки посегателства трябва да е ефективна и да няма временен характер. Обикновено такава закрила се предоставя, когато субектите, посочени в параграф 1, букви а) и б), вземат разумни мерки, за да попречат на преследването или на тежките посегателства, *inter alia*, чрез функционирането на ефективна правораздавателна система, позволяваща разкриването, наказателното преследване и наказването на деянията, представляващи преследване или тежко посегателство, и когато молителят има достъп до тази закрила.

Член 9 Действия на преследване

П..1. За да бъде разглеждан като действие на преследване по смисъла на член 1, буква А от Женевската конвенция, този акт трябва да:

Б. а) е достатъчно сериозен по своето естество или по повторения си характер, за да представлява тежко нарушение на основните права на човека, и по-специално на правата, упражняването, на които не е възможно да бъде ограничено по какъвто и да било начин по силата на член 15, параграф 2 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи; или

Б. б) представлява съвкупност от различни мерки, включително нарушения на правата на човека, която е достатъчно тежка, за да засегне отделното лице по начин, сравним с посоченото в буква а).

П..2. Действията на преследване по смисъла на параграф 1 могат да приемат, *inter alia*, следните форми:

Б. а) физическо или психическо насилие, включително и сексуално насилие;

Б. е) действия, насочени срещу лицата по причина на техния пол или срещу деца.

П.. 3. В съответствие с член 2, буква г) между мотивите, посочени в член 10, и действията на преследване по параграф 1 от настоящия член или липсата на закрила срещу такива действия трябва да има връзка.

Чл.10 Мотиви за преследване

П..1. При оценяването на мотивите за преследване държавите-членки вземат под внимание следните елементи:

Б. г) една група се счита за определена социална група, когато по-специално:

— нейните членове споделят една вродена характеристика или обща история, която не подлежи на изменение, или споделят характеристика или вярване, до такава степен съществени за идентичността или съзнанието, че не би следвало от лицето да се изисква да се откаже от тях, и

— тази група има собствена идентичност в съответната държава, защото е разглеждана като различна от заобикалящото я общество.

В зависимост от условията, преобладаващи в държавата на произход, специфична социална група може да бъде и група, чиито членове имат като обща характеристика определена сексуална ориентация. Сексуалната ориентация не може да се разбира като включваща деяния, обявени за престъпления от националното право на държавите-членки. Аспектите, свързани с пола, включително и половата идентичност, се отчитат надлежно за определянето на принадлежност към дадена социална група или установяването на характерна черта на такава група;

П..2 Когато се преценява основателността на опасенията от преследване на даден молител, фактът дали той действително притежава характеристиката, свързана с раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или с политическо мнение, която е в основата на преследването, е без значение, при положение че според субекта на преследването той притежава тази характеристика.

Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила ОВ L 180, 29.6.2013 г. стр. 60-95

Чл.33, пар.1, б.“г” Държавите-членки могат да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима единствено ако молбата е последваща молба, когато не са се появили или не са били представени от кандидата нови елементи или факти, свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС;

Чл.40, пар.2 С цел вземането на решение относно допустимостта на молба за международна закрила съгласно член 33, параграф 2, буква г) първоначално последващата молба за международна закрила е предмет на предварително разглеждане с цел да се определи дали по тази молба са се появили или са били представени от кандидата нови елементи или нови факти, които са свързани с разглеждането на това дали кандидатът отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС.

Чл.40, пар.3 Ако в предварителното разглеждане по параграф 2 бъде заключено, че са установени или представени от кандидата нови елементи или факти и те увеличават в значителна степен вероятността кандидатът да бъде признат за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС, разглеждането на молбата продължава в съответствие с разпоредбите на глава II.

В. Международно право

Конвенция за статута на бежанците, подписана в Ж. на 28 юли 1951 г. (R. des traités des N. unies, том 189, стр. 150, № 2545 (1954), влиза в сила на 22 април 1954 г., допълнена и изменена с Протокола за статута на бежанците, подписан в Ню Й. на 31 януари 1967 г. и влязъл в сила на 4 октомври 1967 г. (наричана по-нататък „Женевската конвенция“).

П.

Високодоговарящите страни,

вземайки под внимание, че Уставът на Организацията на обединените нации и Всеобщата декларация за правата на човека, приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 10 декември 1948 г., потвърждават принципа, че всички хора се ползват от основните права и свободи без дискриминация,

вземайки предвид, че Организацията на обединените нации нееднократно е проявявала своята дълбока загриженост за съдбата на бежанците и се е

стремяла да им осигури упражняването на основните права и свободи във възможно най-голяма степен,

Член 1 Определение на термина "бежанец"

Б.А., т.2 За целите на тази конвенция терминът "бежанец" се прилага към всяко лице, което в резултат на събития, станали преди 1 януари 1951 г., и при основателни опасения от преследване по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политически убеждения, се намира извън страната, чийто гражданин то е, и не може да се ползва от закрилата на тази страна, или не желае да се ползва от такава закрила поради тези опасения; или, бидейки без гражданство и намирайки се извън страната на своето предишно обичайно местоживееие в резултат на подобни събития, не може да се завърне или, поради такива опасения, не желае да се завърне в нея.

Конвенция за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 18 декември 1979 г., ратифицирана от България през 1981 г.

Член 1 За целите на тази конвенция понятието "дискриминация по отношение на жените" означава всяко различие, изключване или ограничаване по признак на пола, което има за следствие или цели намаляване на признанието или непризнаване на осъществяването или упражняването от жените, независимо от тяхното семейно положение, въз основа на равноправието на мъжете и жените, на правата на човека и основните свободи в политическата, икономическата, социалната, културната, гражданската или всяка друга област.

Обща препоръка № 19 (единадесета сесия, 1992 г.) на Комитета за ликвидиране на дискриминацията по отношение на жените към ООН (Комитета С.):

Т.1.Основаното на пола насилие е форма на дискриминация, която сериозно потиска способността на жените да се ползват от правата и свободите на основата на равенство с мъжете.

Т.6.Конвенцията, в своя член 1, дефинира дискриминацията спрямо жените. Дефиницията на дискриминация включва основаното на пола насилие, тоест насилие, което е насочено срещу жена, само защото е жена или което засяга жените непропорционално. Насилието включва актове, които нанасят физическо, психическо или сексуално увреждане или страдание, заплахи за такива актове, принуда и друго лишаване от свобода. Основаното на пола насилие нарушава конкретни разпоредби на Конвенцията, независимо от това, дали тези разпоредби споменават изрично насилие.

Т.7 Основаното на пола насилие, което нарушава или обезсилва ползването от жените на човешки права и основни свободи съгласно общото международно

право или съгласно Конвенциите за правата на човека, представлява дискриминация по смисъла на член 1 от Конвенцията. Тези права и свободи включват:

(а) Правото на живот

(б) Правото лицето да не бъде подлагано на мъчение или на жестоко, нечовешко или унижително третиране или наказание;

Т.11. Традиционните нагласи, съгласно които на жените се гледа като на подчинени на мъжете или като имащи стереотипни роли, водят до продължаване на съществуването на широко разпространени практики, включващи насилие или принуда, като семейно насилие и малтретиране, насилствени бракове, смърт за зестра, атаки с киселина и женско обрязване. Такива предразсъдъци и практики може да оправдават насилието, основано на пола, като форма на защита или контрол над жените. В резултат на такова насилие върху физическата и психическата неприкосновеност на жените, те биват лишени от равноправно упражняване и познаване на правата на човека и основните свободи. Макар тези коментари да касаят главно действително извършено насилие или закана с насилие, последствията свързани с тези форми на насилие, основано на пола, спомагат за държането на жените в подчинени роли и допринасят за ниското ниво на участие в политическия живот, за по-ниското им образование, умения и възможности за работа.“

Обща препоръка № 24, приета от Комитета за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените Д. сесия (1999 г.) относно тълкуването на Член 12 от Конвенцията (жени и здраве)

Т. 10. Държавите-страни по Конвенцията се насърчават да включат в своите доклади информация за болести, здравословни състояния и опасни за здравето условия, които засягат жените или определени групи жени по различен начин от мъжете, както и информация за възможна намеса в това отношение.

Обща препоръка № 25 (тридесета сесия, 2004 г.)

12. Някои групи жени, освен че са подложени на дискриминация, насочена срещу тях като жени, могат също да бъдат подложени на множество форми на дискриминация въз основа на допълнителни основания, като например: расова, етническа или религиозна идентичност, увреждане, възраст, класа, каста или други фактори.

Конвенция на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Истанбулска конвенция), влязла в сила на 01.08.2014 г.

Член 2 — Обхват на Конвенцията

П..1 Настоящата Конвенция се прилага към всички форми на насилие над жени, включително домашното насилие, което засяга предимно жените.

П..2 Страните се насърчават да прилагат настоящата Конвенция по отношение на всички жертви на домашно насилие.

При прилагането на разпоредбите на настоящата Конвенция страните обръщат особено внимание на жените жертви на насилие, основано на пола.

Член 3 — Определения

За целите на настоящата Конвенция:

Б.а „насилие над жени“ се разбира като нарушение на правата на човека и форма на дискриминация срещу жените и означава всички актове на насилие, основано на пола, които водят или е вероятно да доведат до физически, сексуални, психологически или икономически увреждания или страдание за жените, включително заплахи за такива актове, принуда или произволно лишаване от свобода, независимо дали това се случва в обществения или в личния живот;

Б.б „домашно насилие“ означава всички актове на физическо, сексуално, психологическо или икономическо насилие, които се случват в семейството или в домакинството, или между бивши или настоящи съпрузи или партньори, независимо дали извършителят живее или е живял заедно с жертвата;

Б.г „насилие над жените, основано на пола“ означава насилие, което е насочено срещу жена, защото тя е жена, или което засяга предимно жените;

Б.д „жертва“ означава всяко физическо лице, което е изложено на описаното в букви а) и б) поведение;

Член 60 — Молби за убежище, основани на пола

П..1 Страните предприемат необходимите законодателни или други мерки, за да гарантират, че насилието над жени, основано на пола, може да бъде признато като форма на преследване по смисъла на член 1, А, параграф 2 от Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. (определението за бежанец) и като форма на сериозна вреда, която дава право на допълнителна/добавъчна закрила.

П..2 Страните осигуряват тълкуване, отчитащо особеностите на пола, на всяко от основанията на Конвенцията, а когато бъде установено, че преследването, от което се опасява лицето, е на едно или повече от тези основания, кандидатите следва да получават статут на бежанец съгласно съответните приложими инструменти.

П..3 Страните предприемат необходимите законодателни или други мерки за разработване на отчитащи особеностите на пола процедури за приемане и служби за подкрепа на лицата, търсещи убежище, както и на насоки, свързани с пола, и процедури за убежище, отчитащи особеностите на пола, включително определяне на статут на бежанец и заявление за международна закрила.

Член 61 — Принцип за забрана на връщането

П..1 Страните предприемат необходимите законодателни или други мерки за спазване на принципа за забрана на връщането в съответствие със съществуващите задължения съгласно международното право.

П..2 Страните предприемат необходимите законодателни или други мерки, за да гарантират, че жертвите на насилие над жени, които се нуждаят от закрила независимо от статута или местопребиваването си, няма при никакви обстоятелства да бъдат връщани в страна, в която животът им би бил застрашен или в която биха могли да бъдат подложени на изтезания, нечовешко или унижително отнасяне или наказание.

IV. Мотиви за отправяне на преюдициалното запитване

Административен съд София град (АССГ) преценява, че са налице необходимите условия за отправяне на преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз.

Допустимост на запитването: Фактическата и правна обстановка по делото попада в приложното поле на правото на ЕС – Директива 2013/32/ЕС и Директива 2011/95/ЕС. Не се установи решение на Съда на Европейския съюз по идентични въпроси като тези в настоящото производство, които да помогнат на Административен съд София град да разреши повдигнатия пред него спор относно насилието над жени, основано на пола, под формата на домашно насилие и заплахата с убийство на честта, като основание за предоставяне на международна закрила.

Мотиви:

Намереното от органа основание за недопустимост по чл.13, ал.2 ЗУБ е аналогично на това по чл. 33, пар. 2, б. "г" от Директива 2013/32/ЕС. Приложими са и разпоредбите на чл.40, пар.2 и пар.3 от Директива 2013/32/ЕС. Според тях представените от кандидата нови елементи или нови факти, следва да са свързани с разглеждането на това дали той отговаря на условията за лице, на което е предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС. Т.е. преценката за наличието на нови елементи в бежанската история е пряко свързана с разглеждането на това дали К. С. отговаря на условията за лице, на което да бъде предоставена международна закрила по силата на Директива 2011/95/ЕС.

Според Решение на Съда (Голям състав) от 14 май 2020 г. по съединени дела C-924/19 PPU и C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, т.192, наличието на окончателно съдебно решение, с което е потвърдено отхвърлянето на молба за международна закрила на основание, противоречащо на правото на Съюза, не е пречка заинтересованото лице да подаде последваща молба по смисъла на член 2, буква р) от Директива 2013/32. Поначало полезното действие на признатото на кандидата право на международна закрила, посочено в точка 192 от настоящото решение, би било сериозно застрашено, ако последваща молба може да бъде обявена за недопустима на основание член 33, параграф 2, буква г) от Директива 2013/32, при положение че първата молба е била отхвърлена в нарушение на правото на Съюза (т.196). Всъщност такова тълкуване на тази разпоредба би довело до неправилно прилагане на правото на Съюза при всяка нова молба за международна закрила, тъй като кандидатът не би разполагал с възможност да иска молбата му да се разгледа по начин, който не нарушава това право (т.197).

Въз основа на изложеното и независимо, че производството е по допустимостта на молбата за закрила, АССГ намира за относими към случая материалноправните основания за предоставяне на международна закрила по Директива 2011/95/ЕС.

В Съображение 17 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС е посочено, че по отношение третирането на лицата, които попадат в приложното поле на настоящата директива, държавите-членки са обвързани от задължения по международноправните актове, по които те са страна, включително по-специално тези, които забраняват дискриминацията. Декларираното е в съответствие с чл.78, пар.1ДФЕС, според който политиката в областта на убежището, субсидиарната закрила и временната закрила, следва да бъде съобразена, както с Женевската конвенция от 28 юли 1951 г. и с Протокола за статута на бежанците от 31 януари 1967 г., така и с другите съответни договори.

Според настоящия съдебен състав такъв международен акт, приложим съгласно Съображение 17 от Директива 2011/95/ЕС към повдигнатия въпрос за предоставяне на международна закрила в случай на насилие срещу жени, основано на пола, е Конвенцията на ООН от 1979 г. за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените. Такъв акт представлява и Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Истанбулска конвенция), която съдържа легални определения на понятията „насилие над жени“, „насилие над жени, основано на пола“, „домашно насилие“, както и на отделни форми/актове на насилие (чл.34-40). България не е ратифицирала Истанбулската конвенция, тъй като с Решение на Конституционния съд № 13 от 27.07.2018 г. по конституционно дело № 3/2018 г., публикувано на Официален сайт на Конституционния съд на Република България на 27.07.2018 г., е прието, че същата не съответства на Конституцията на Република България. Въпросът се поставя с оглед полезното

действие на евентуално решение на Съда на Европейския съюз по чл.267 ДФЕС за държави – членки, ратифицирали Истанбулската конвенция, както и с оглед повдигнатия от жалбоподателката въпрос по оттеглянето на Република Т. от Истанбулската конвенция през м.март 2021 г., релевантен при съобразяване на условията в страната на произход по чл.10, пар.1, б.“г“ от Директива 2011/95, респ. при евентуално връщане там съгласно чл.2, б.“е“ от Директива 2011/95.

1. В съответствие с изложеното съдът си задава въпроса има ли основание при квалифициране на твърдяното в настоящето производство насилие над жени, основано на пола, да бъде подпомогнат от визираните по-горе дефиниции и определения по Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените от 18 декември 1979 г. и по Истанбулската конвенция. Както и, представлява ли основание за това съображение 17 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС.

2. В случай на съобразяване на определението по чл.1 от Конвенцията на ООН от 1979 г. за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, полезни насоки относно релевантния въпрос за насилието над жени, основано на пола, могат да се намерят в дадените от Комитета за ликвидиране на дискриминацията по отношение на жените към ООН (Комитета С.) общи препоръки по тълкуване на отделни норми на Конвенцията от 1979 г., така напр.: т.6-11 и т.23 от Обща препоръка № 19, т.10 и т.12 от Обща препоръка № 24 и т.12 от Обща препоръка № 25.

В цитираните препоръки на Комитета С. насилието, основано на пола, се определя: 1.Веднъж като насилие, което е насочено срещу жена, само защото е жена или което засяга жените непропорционално и 2.Друг път като насочено към групи на жените, принадлежащи към уязвими групи и групи в неравностойно положение, като жените мигранти, жените бежанци и вътрешно разселените жени, момичетата и по-възрастните жени, жените, занимаващи се с проституция, жените от коренното население и жените с физически или психически увреждания (Обща препоръка № 24) или групи жени, които освен че са подложени на дискриминация, насочена срещу тях като жени, могат също да бъдат подложени на множество форми на дискриминация въз основа на допълнителни основания, като например: расова, етническа или религиозна идентичност, увреждане, възраст, класа, каста или други фактори (Обща препоръка № 25).

В Истанбулската конвенция „насилието над жени, основано на пола“ също е определено като насилие, което е насочено срещу жена, само защото тя е жена, а „насилието над жени“ като нарушение на правата на човека (идентично на Преамбюла на Женевската конвенция - всички хора се ползват от основните права и свободи без дискриминация). Според АССГ, визираното нарушение на правата на човека е относимо към действията на преследване по чл.9, пар.1 от Директива 2011/95/ЕС.

Истанбулската конвенция дефинира „домашно насилие“ като всички актове на физическо, сексуално, психологическо или икономическо насилие, които се случват в семейството или в домакинството, или между бивши или настоящи съпрузи или партньори, независимо дали извършителят живее или е живял заедно с жертвата. Отделно от изложеното, в разпоредбите на чл.34-40 са посочени отделни форми/действия/актове на насилие, основано на пола: умишленото многократно заплашително поведение, насочено към друго лице, което кара това лице да се страхува за своята безопасност (чл.34), физическо насилие (чл.35), сексуално насилие, включително изнасилване (чл.36), насилствен брак (чл.37), осакатяване на женски гениталии (чл.38), насилствен аборт и насилствена стерилизация (чл.39), сексуален тормоз (чл.40), неприемливи основания за престъпления, включително за така наречените „престъпления на честта“, включващи твърдения, че жертвата била нарушила културни, религиозни, социални или традиционни норми или обичаи за подходящо поведение (чл.42).

Според АССГ, така уредените конкретни актове на насилие над жени, основано на пола, част от които неизчерпателно са посочени и в съображение 30 на Директива 2011/95, корелират с действията на преследване, посочени в чл.9, пар.2, б.„а“ и б.„е“ от Директива 2011/95/ЕС, включително твърдяното от К. С. домашно насилие и заплахата с убийство на честта.

Усилията на Европейския съюз по определяне на основаните на пола форми на насилие и дискриминация като правомерни основания за търсене на убежище в ЕС, са декларирани в Резолюция на Европейския парламент (ЕП) от 8 март 2016 г. относно положението на жените бежанци и жените, търсещи убежище, в ЕС (2015/2325(I.), ОВ С 50, 9.2.2018г., стр. 25—34. В т.13 на Резолюцията се подчертава, че основаните на пола форми на насилие и дискриминация, включително, но не само, изнасилванията и сексуалното насилие, гениталното осакатяване на жени, насилствените бракове, домашното насилие, т.нар. престъпления на честта и одобрената от държавата основана на пола дискриминация представляват преследване и следва да са правомерни основания за търсене на убежище в ЕС и това следва да намери отражение в новите насоки по отношение на половете. Също в т.15 на Резолюцията: държавите членки следва да предприемат мерки, за да гарантират, че всички форми на насилие спрямо жените, включително гениталното осакатяване на жени, могат да се признават за форма на преследване и следователно жертвите им да се ползват от защитата на Конвенцията относно статута на бежанците от 1951 г. в изпълнение на установеното в член 60 на Конвенцията от И.. В т.18 от Резолюцията на ЕП се подчертава необходимостта от избягване на прибързани решения, които не отчитат надлежно опасността, включително смъртната опасност, за жени, жертва на основано на пола насилие, ако молбите им за убежище бъдат отхвърлени и те бъдат принудени да се върнат в родината си.

По отношение присъединяването на ЕС към Истанбулската конвенция са приети: Решение (ЕС) 2017/866 на Съвета от 11 май 2017 година за подписване, от името на Европейския съюз, на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие по отношение на правото на убежище и забраната за връщане (ОВ L 131, 2017 г., стр. 13), Резолюция на Европейския парламент от 12 септември 2017 г. относно предложението за решение на Съвета за сключване от Европейския съюз на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (ОВ С 337, 2018 г., стр.167) и Резолюция на Европейския парламент от 4 април 2019 г. с искане за становище на Съда на Европейския съюз относно съвместимостта с Договорите на предложенията за присъединяване на Европейския съюз към Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие и относно процедурата за това присъединяване (2019/2678(RSP)) (2021/C 116/02).

Пътят по присъединяване на ЕС към Истанбулската конвенция е анализиран подробно в Заключение на Генералния адвокат Г. Н., представено на 11 март 2021 година, в производство за даване на становище 1/19, образувано по искане на Европейския парламент, EU:C:2021:198. Според т.161 от заключението, към момента правото на Съюза като цяло не съдържа разпоредби, които да предвиждат задължение насилието над жени да се отчита като една от формите на преследване, даващи основание за признаване на бежански статут, а въвеждането на изрично подобно задължение би могло да има значителни практически последици.

При съобразяване на дефинициите по Конвенцията на ООН от 1979 г. за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените и по Истанбулската конвенция за целите на квалифициране на насилието срещу жени, основано на пола, като основание за международна закрила, АССГ изпитва колебания как следва да тълкува понятието за принадлежност към определена социална група по чл.10, пар.1, б.“г“ от Директива 2011/95/ЕС: дали за установяването на такава принадлежност е достатъчен биологичният/социалният пол на жертвата на преследване (насилие, насочено срещу жена, само защото е жена), дали конкретните форми/актове/действия на преследване (изброени неизчерпателно в Съображение 30 на Директива 2011/95 или чл.34-40 на Истанбулската конвенция, вкл. твърдяното от К. С. домашно насилие или заплахата с убийство на честта), могат да бъдат определящи за „видимостта на групата в обществото“, т.е. нейна отличителна черта, в зависимост от условията в страната на произход или тези актове са относими единствено към действията на преследване по чл.9, пар.2, б.“а“ и б.“е“ от Директива 2011/95?

3. Според АССГ, при твърдения за насилие над жени, основано на пола, правното основание за съобразяване на биологичния или социалния пол на молителя за закрила е по чл.10, пар.1, б.“г“ от Директива 2011/95/ЕС, който

дефинира принадлежността към определена социална група. Определението за социална група по чл.10, пар.1, б.“г“ от Директива 2011/95/ЕС поставя двете изисквания във връзка на кумулативност. В идентичен смисъл е даденото от СЕС тълкуване в Решение на СЕС от 7 ноември 2013 г., X и др., по съединени дела C-199/12—C-201/12, EU:C:2013:720, т.45 – т.47, и в Решение на Съда (втори състав) от 4 октомври 2018 г. по дело C-652/16 Н. Р. Къзъ А. и Р. Е. Огль А. срещу Заместник-председател на Държавна агенция за бежанците, EU:C:2018:801, т.89: за да може да се констатира наличие на „социална група“ по смисъла на чл.10, пар.1, б.“г“ от Директива 2011/95/ЕС, трябва да са изпълнени две кумулативни условия. От една страна, членовете на групата трябва да споделят една „вродена характеристика“ или „обща история, която не подлежи на изменение“, или да споделят характеристика или вярване, „до такава степен съществени за идентичността или съзнанието, че не би следвало от лицето да се изисква да се откаже от тях“. От друга страна, тази група трябва да има собствена идентичност в съответната трета държава, защото е разглеждана като „различна“ от заобикалящото я общество.

Същевременно в чл.10, пар.1, б.“г“ от Директива 2011/95/ЕС аспектите, свързани с пола, включително и половата идентичност, изрично са посочени като релевантни за понятието, но чрез използване на съюза „или“, указващ на алтернативност: за определянето на принадлежност към дадена социална група или установяването на характерна черта на такава група.

Според Насоки на В. за международна закрила: Преследване, свързано с пола, в контекста на чл.1А, пар.2 от Конвенцията от 1951 г. и нейния протокол от 1967 г., от 7 май 2002 г., исковите, свързани с пола, обикновено обхващат, макар в никакъв случай да не се ограничават до актове на сексуално насилие, семейно/домашно насилие, принудително семейно планиране, осакатяване на женски гениталии, наказание за нарушаване на социални нрави и дискриминация срещу хомосексуалисти (т.3). В цитираните Насоки на В. понятието по Женевската конвенция за принадлежност към определена социална група се тълкува в условията на алтернативност чрез използване на съюза „или“: социална група е група от хора, които споделят обща характеристика, различна от риска да бъдат преследвани, или които обществото възприема като група (т.29). Полът може правилно да бъде дефиниран в рамките на категорията на социалната група, като жените са ярък пример за социална подгрупа, дефинирана от вродени и неизменни характеристики, и които често се третират по различен начин от мъжете. Техните характеристики също ги дефинират като група в обществото, подлагайки ги на различно третиране и стандарти в някои страни (т.30). Размерът на групата понякога се дефинира като основание за отказ да се признаят „жените“ като цяло като определена социална група, но този аргумент няма основание в действителност или причина (т.31).

АССГ си поставя въпроса дали при определяне на принадлежност към определена социална група по смисъла на чл.10, пар.1, б.“г“ от Директива 2011/95/ЕС под формата на домашно насилие, определящ за тази принадлежност е единствено полът (биологичен или социален) или следва да се установи допълнителна отличителна черта на групата, при съобразяване на буквалното, словесно тълкуване на разпоредбата на чл.10, пар.1, б.“г“ от Директива 2011/95, която веднъж поставя изискванията в условие на кумулативност, а аспектите на пола – на алтернативност.

АССГ е наясно, че определението по чл.10, пар.1, б.“г“ от Директива 2011/95 не може да бъде изолирано от условията в държавата на произход, но намира, че при опита си да квалифицира твърдяното домашно насилие като форма на насилие, основано на пола, следва да има предвид, че то засяга жените на всички равнища на обществото, независимо от тяхната възраст, образование, доходи, социално положение или държава на произход. По идентичен начин в обжалваното Решение № 3_V от 05.05.2021 г. органът е приел, че „извършените престъпления срещу жени в страната не могат да се определят като феномен единствено в турското общество“.

Без условията в страната на произход да са предмет на настоящия съдебен акт, АССГ намира за уместно да отбележи обсъждането им в Решение от 9 юни 2009 г. на Европейски съд по правата на човека по дело О. срещу Т. (Жалба по. 33401/02), в което е установено нарушение на член 2 от Конвенцията по отношение на смъртта на майката на жалбоподателката и нарушение на член 3 от Конвенцията поради неуспеха на властите да защитят жалбоподателката от домашното насилие, упражнявано върху нея от бившия ѝ съпруг. Още повече, че К. С. е живяла в същата област на Република Т. – Д. (т.97, т.98, 194 от Решение на ЕСПЧ по дело О. срещу Т.).

От друга страна, в някои общества домашното насилие прекалено често се счита за личен проблем и твърде лесно се толерира. Изложеното допълнително затруднява съда да приеме, че конкретната форма/акт/действие на насилие (домашно насилие), основано на пола, е определяща за „видимостта на групата в обществото“ като елемент от определението по чл.10, пар.1, б.“г“ от Директива 2011/95.

На следващо място, специфика на твърдяното преследване, основано на пола, е, че извършителят на насилие е лице, което вече е познато на жертвата и често пъти жертвата е в положение на икономическа или друга зависимост от извършителя, което увеличава страха ѝ да докладва за насилието, респ. дори когато то е докладвано, да оттегля жалбите си и да се връща при извършителя, при което е заплашена от повторна виктимизация от негова страна или от семейството. Изложеното допълнително мотивира АССГ да не приема, че в конкретния случай на твърдяно домашно насилие формата/действията на

преследване по причина, основана на пола, са определящи за „видимостта“ на групата в обществото по смисъла на чл.10, пар.1, б.“г“ от Директива 2011/95.

4. Според АССГ, в настоящия случай на твърдяно насилие, основано на пола, под формата на домашно насилие, релевантен за определяне на принадлежност към определена социална група е единствено биологичният или социален пол на кандидата, тъй като той отговаря на определението по чл.10, пар.1, б.“г“ от Директива 2011/95/ЕС. Основание за изложеното тълкуване съдът намира в съображение 30 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС: за целите на определянето на дадена социална група следва надлежно да се вземат предвид проблемите, свързани с пола на молителя (определящ за принадлежност към ОСГ, според АССГ), включително неговата полова идентичност и сексуална ориентация, които могат да бъдат свързани с определени правни традиции и обичаи, водещи например до генитално осакатяване, насилствена стерилизация или принудителни аборти (конкретни действия на преследване по чл.9, пар.2 от Директива 2011/95, според АССГ), доколкото те са свързани с основателни опасения на молителя за преследване. По идентичен начин, при оценяване на молбата за закрила съгласно чл.4, пар.3, б.“в“ от Директива 2011/95 следва да се преценят индивидуалните обстоятелства относно молителя, вкл. неговият пол, за да се определи дали действията, на които той е бил или рискува да бъде изложен, биха могли да бъдат считани за преследване или за тежки посегателства.

При съобразяване на този релевантен по Женевската конвенция и Директива 2011/95 мотив (насилие, насочено срещу жена, защото е жена) жертвата претърпява редица конкретни форми/актове/действия на преследване, основано на пола, по смисъла на чл.9, пар.2, б.“а“ и б.“е“ от Директива 2011/95 и неизчерпателно изброени в Съображение 30 на Директива 2011/95, вкл. твърдяното домашно насилие и заплахата с убийство на честта. Когато тези конкретни актове/действия по своето естество или по повтаряемия си характер или представляващи съвкупност от действия, достигнат степента на тежест по чл.9, пар.1 от Директива 2011/95 и могат да се квалифицират като тежко нарушение на основни човешки права, то насилието, основано на пола, е основание по чл.1, б.А2 от Женевската конвенция, чл.2, б.“г“ от Директива 2011/95, респ. чл.8, ал.1 ЗУБ, за предоставяне на статут на бежанец, при условие че кандидатът докаже основателен страх от визираното преследване. Макар, че при доказано домашно насилие и някои други форми на насилие, основано на пола, жертвата неминуемо живее в страх, обусловен от историческото обяснение на явлението като начин за подчинение на единия пол от другия.

Независимо от изложеното, АССГ изпитва колебания при квалификацията на твърдяното насилие, основано на пола, под формата на домашно насилие, като

основание за предоставяне на международна закрила и си поставя въпроса как следва да се установи причинно-следствената връзка по чл.9, пар.3 от Директива 2001/95/ЕС в случаите на твърдяно насилие от недържавен субект на преследване по смисъла на чл.6, б.“в” от Директива 2011/95. Предвид употребения съюз „или“ в съображение 29 и чл.9, пар.3 от Директива 2011/95 причинно-следствената връзка (по причина на) се тълкува като:

А. Връзка между мотивите за преследване (принадлежност към ОСГ) и актовете на преследване по чл.9, пар.1 или

Б. Връзка между мотивите за преследване и липсата на закрила срещу актовете на преследване в случаите, когато няма връзка между мотивите и актовете на преследване.

Според дефиницията по чл.6, б.“в” от Директива 2011/95 обаче, при твърдения за преследване от недържавен субект следва да бъде доказано, че субектите, посочени в букви а) и б), включително и международни организации, не могат или не искат да предоставят закрила срещу преследване или тежки посегателства по смисъла на член 7. Т.е., в специфичния казус на насилие, основано на пола, под формата на домашно насилие, осъществено от недържавен субект, следва задължително да се установи причинна връзка с липсата на закрила в държавата на произход.

В тази връзка АССГ си задава също и въпроса, релевантно ли е за причинно-следствената връзка по чл.9, пар.3 от Директива 2001/95 обстоятелството, че както недържавните субекти на преследване, така и жертвите, не възприемат отделните актове на преследване/насилие, като такова, свързано с пола на жертвата, респ. насочено към нея единствено поради биологичния или социалния ѝ пол. Съответно на това, при представяне на фактите от бежанската си история кандидатите не съобщават да са имали „проблеми с пола си“, както в случая административният орган е приел в предходното Решение № 1383/21.05.2020 г. на ДАБ за отказ на международна закрила, че „молителката е пълнолетна и не е съобщила да е преследвана заради своя пол“.

Вярно е, че съгласно чл.10, пар.2 от КД когато се преценява основателността на опасенията от преследване на даден молител, фактът дали той действително притежава характеристиката, свързана с раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или с политическо мнение, която е в основата на преследването, е без значение, при положение че според субекта на преследването той притежава тази характеристика. Но също така е във от съмнение необходимостта от установяване на връзката по чл.9, пар.3 от КД.

Според Насоки на В. за принадлежност към определена социална група от 7 май 2020 г. трябва да е възможно да се идентифицира групата независимо от

преследването, но дискриминацията или преследването могат да бъдат релевантен фактор за определяне на видимостта на групата в определен контекст (т.2 и т.14). Също в Ръководство от м. март 2020 г. на Европейска служба за подкрепа в областта на убежището (Е.) за принадлежност към определена социална група: преследването не може да определя социалната група (стр.15), но връзката между принадлежността към определена социална група и опасенията от преследване, произтичащи от действието (действията) на преследване или липсата на закрила, има определящо значение (стр.20). За АССГ не съществува яснота как следва да се тълкува чл.9, ал.3 от Директива 2011/95 в специфичния случай на твърдяно преследване, основано на пола, от недържавен субект.

5. В случай, че не се докаже твърдяното преследване под форма на насилие, основано на пола - домашно насилие, като основание за бежански статут по чл.2, б."г", вр. чл.10, пар.1, б."г" от Директива 2011/95/ЕС, съдът следва да извърши преценка за наличието на реална опасност от тежки посегателства по смисъла на чл.2, б."е", вр. чл.15, б."а" и б."б" от Директива 2011/95, при евентуално връщане на кандидатката в страната на произход.

В тази връзка Административен съд София град отчита съображение 34 от Директива 2011/95, във връзка с чл.2 и чл.3 ЕКПЧ, които права са неотменими по силата на чл.15, ал.2 ЕКПЧ, както и дефиницията по чл.3, б."а" от Истанбулската конвенция и т.1 и т.7 от Обща препоръка № 19 на Комитета С., които определят основаното на пола насилие като нарушение на основните човешки права и свободи съгласно общото международно право или съгласно Конвенциите за правата на човека, вкл. правото на живот и правото лицето да не бъде подлагано на мъчение или на жестоко, нечовешко или унижително третиране или наказание, така, както са тълкувани в практиката на Европейския съд за правата на човека.

При изпълнение на останалите изисквания за това, Административен съд София град си задава въпроса как следва да се квалифицира за целите на субсидиарната закрила твърдяната заплахата с убийство на честта - като достатъчна за установяване на реална опасност от посегателство по чл.15, б."а" от Директива 2011/95, вр. чл.2 ЕКПЧ (никой не може умишлено да бъде лишен от живот) или следва да се тълкува като нечовешко или унижително отношение по смисъла на чл.15, б."б" от Директива 2011/95, вр. чл.3 ЕКПЧ, в съвкупна преценка с твърденията на кандидатката за опасност от повторен принудителен брак, стигма в обществото, в което не се гледа с добро око на сами жени, които са родили без брак и страх от повторна виктимизация от страна на бившия съпруг и семейството. В тази връзка релевантна практика се открива в Решение от 20 юли 2010 г. на Европейски съд по правата на човека по дело N срещу Ш. по Жалба № 23505/09 (пар.55, 59, 60, 61 и 62).

При реална заплаха с убийство на честта, свързано с еднократен успешен акт на извършителя, достатъчен ли е за предоставяне на субсидиарна закрила субективният елемент от дефиницията по чл.2, б.“е“ от Директива 2011/95/ЕС „не желаят да получат закрилата на тази държава“, вкл. да не приемат достъп до приюти за домашно насилие, изправени пред години на квази задържане, което кара много хора да се върнат в насилствени семейни връзки при липса на мъжка или семейна подкрепа (пар.60 от цитираното Решение на ЕСПЧ по дело N срещу Ш.).

При тези обстоятелства Административен съд София-град счита, че за да може да разреши висящия пред него спор, следва да отправи настоящото преюдициално запитване до Съда на ЕС.

По изложените съображения и на основание чл.628-чл.633 от ГПК във вр.чл.144 АПК, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. град,

О П Р Е Д Е Л И :

ОТМЕНЯ определение от 31.08.2021 г., с което е даден ход по същество на спора.

ОТПРАВЯ ПРЕЮДИЦИАЛНО ЗАПИТВАНЕ ДО СЪДА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ на основание чл. 267, ал. 2 ДФЕС със следните въпроси:

1. За целите на квалифициране на насилието над жени, основано на пола, като основание за предоставяне на международна закрила по Женевската конвенция за статута на бежанците от 1951 г. и по Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила, ОВ L 337, 20.12.2011 г., приложими ли са съгласно Съображение 17 от Директива 2011/95/ЕС дефинициите и определенията по Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените от 18 декември 1979 г. и Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие, или насилието над жени, основано на пола, като основание за предоставяне на международна закрила по Директива 2011/95 има самостоятелно значение, различно от това в посочените актове на международното право?

2. Следва ли за установяване на принадлежност към определена социална група, като мотив за преследване по чл.10, пар.1, б.“г“ Директива 2011/95, при твърдения за насилие над жени, основано на пола, да се отчете единствено биологичният или социалният пол на жертвата на преследване (насилие, насочено срещу жена, само защото е жена), могат ли конкретните

форми/актове/действия на преследване като посочените неизчерпателно в Съображение 30 от Директива 2011/95/ЕС да бъдат определящи за „видимостта на групата в обществото“, т.е. нейна отличителна черта, в зависимост от условията в страната на произход или тези актове са относими единствено към действията на преследване по чл.9, пар.2, б.“а“ и б.“е“ от Директива 2011/95?

3. При твърдяно от кандидата за закрила насилие, основано на пола, под формата на домашно насилие, представлява ли биологичният или социален пол достатъчно основание за определяне на принадлежност към определена социална група по чл.10, пар.1, б.“г“ от Директива 2011/95 или следва да се установи допълнителна отличителна черта на групата, при буквално, словесно тълкуване на разпоредбата на чл.10, пар.1, б.“г“ от Директива 2011/95/ЕС, която поставя изискванията в условие на кумулативност, а аспектите на пола – на алтернативност?

4. Следва ли причинно-следствената връзка по чл.9, пар.3 от Директива 2011/95 при твърдяно насилие, основано на пола, под формата на домашно насилие от недържавен субект на преследване по смисъла на чл.6, б.“в“ от Директива 2011/95, да се тълкува, че е достатъчно да се установи връзка между мотивите, посочени в член 10, и действията на преследване по параграф 1, или задължително следва да се установи липса на закрила срещу твърдяното преследване, респ. налице ли е връзката в случаите, когато недържавните субекти на преследване не възприемат отделните актове на преследване/насилие, като такава, свързано с пола на преследваното лице?

5. При изпълнение на останалите изисквания за това, може ли реалната заплаха с убийство на честта при евентуално връщане в страната на произход да обоснове предоставяне на субсидиарна закрила по чл.15, б.“а“ от Директива 2011/95, вр. чл.2 ЕКПЧ (никой не може умишлено да бъде лишен от живот) или следва да се квалифицира като посегателство по чл.15, б.“б“ от Директива 2011/95, вр. чл.3 ЕКПЧ, както са тълкувани в практиката на Европейския съд за правата на човека, при съвкупна преценка с опасност от други актове на насилие, основано на пола, респ. достатъчно ли е за предоставяне на тази закрила заявеното от кандидата субективно нежелание да получи закрилата на държавата си на произход?

СПИРА ПРОИЗВОДСТВОТО по адм.дело № 5827/2021 г. до произнасяне на Съда на ЕС на основание чл. 23 от Статута на Съда на ЕС.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

Съдия:

/Милена Славейкова/

